

Politik Bilim

Teknoloji Geliştirme Bölgelerimizde Hâl ve Gidiş (3)

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>; hagoker@ttmail.com

Taramamızı **İstanbul**'la sürdürüelim. Bu kentimizdeki üç teknoloji geliştirme bölgesinden **İTÜ** merkezli olanı (Arı Teknokent) faal; **Yıldız Teknik Üniversitesi** merkezli olanıysa (YTÜ-Teknopark) firma kabûlüne yeni başlamış durumda. Üçüncüsü, İstanbul Üniversitesi merkezli ve henüz faal değil.

Arı Teknokent'te 63 firma (04.08.2008) var. Sektörel dağılım Ankara'dakiler gibi. Yazılım firmaları **%69,8**'le ilk sırayı alıyor. Elektronik firmaları ikinci sırada: **%22,2**. Kalan **%8** zâten beş firma, onların da hepsi farklı sektörlerden...

YTÜ-Teknopark'insa şu ana kadar gördüğümüz (izleyen taramalarımızda da göreceğimiz) sektörel dağılımın dışına çıkabilme yönünde bir politika güttüğü görülüyor. Yapılan çağrıda, teknoparkta “*üç ana konuda faaliyet gösterecek firmalar yer alabilecektir*” deniyor; başvuruların buna göre yapılması isteniyor. Birinci ana konu “*biyoteknoloji, biyomalzemeler, yapay dokular, gen teknolojisi*”; ikinci ana konu “*yazılım, bilişim, bilgisayar, elektronik*”; üçüncüsüyse “*mekatronik, robotik, otomasyon.*” Böylece, YTÜ-Teknopark baştan üç uzmanlık alanı belirleyip sınırlarını çizmiş. Bunlardan, Türkiye'nin geleceği açısından dikkate değer bir seçime işaret eden ilki ve ikincisinde çekim merkezi olmayı başarır, diğer bölgelere göre gerçekten farklı bir hüviyet kazanacak.

İstanbul'dan yine üç bölgesi olan **Kocaeli**'ye geçiyoruz. Bunlardan **TÜBİTAK-Marmara Araştırma Merkezi**'ne (MAM) odaklı **Marmara Teknokent**, bir bölümüyle ‘teknoloji geliştirme bölgesi’ bir bölümüyle de “*ARGE'ye dayalı ileri teknoloji alanlarında faaliyet gösteren kuruluşların yer alabileceği*” bir ‘serbest bölge’ statüsüne sahip. Şu anda **37** firmaya ev sahipliği yapıyor (12.08.2008). Bunların **%67,6**'sı yine **yazılım** firması. İkinci sırayı ise bu kez **%16,2**'yle tıp teknolojileri başlığı altında toplayabileceğimiz firmalar alıyor. Bunların arasında ‘biyoenformatik’, ‘nükleer tıp alanında kullanılan radyofarmasotiklerin imalâtı’, ‘moleküler görüntüleme’ gibi konular üzerinde çalışan firmalar var; ama verdiğimiz yüzye bakıp, burada, tıp teknolojilerinde önemli bir odak yaratıldığı izlenimi alınmasın. Çünkü bunların hepsi altı firmadan ibâret... Kalan **%16,2**'nin (altı firma) her biri ayrı sektörde faaliyet gösteriyor.

“*Kocaeli Üniversitesi ve Sabancı Üniversitesi'yle yakın ilişki içerisinde*” olduğunu belirten **GOSB** [Gebze Organize Sanayi Bölgesi] **Teknopark**'taki firma sayısı **54** (12.08.2008). Özel girişim sonucunda kurulmuş, yabancı ortaklı GOSB Teknopark'ta da kural değişmiyor. İlk sırada **%63** ile **yazılım** firmaları var. İkinci sıradaysa, **%9,3**'le, bir ölçüde, bulunulan coğrafyanın özelliğini yansıtan, otomotiv ve beyaz eşya yan sanayilerinden firmalar var. Ama, yine oran yanıltıcı olmasın; bunların sayıları beşten ibâret. Üçüncü sırada dört firmayla elektronik geliyor. Kalanlar içinde tıp teknolojilerinde üç firma, üretim süreç kontrolü ve süreç tasarımı üç firma ve bir nanoteknoloji firmasının olması dikkati çekiyor. Yelpaze geniş; ama burada da yazılım dışında bir odaklaşma olduğunu söylemek zor...

Üçüncü bölgemiz **Kocaeli Üniversitesi**'ni merkez alıyor. Bu bölgenin sitesinde, mevcut firma sayısı konusunda üç farklı rakam var: 54, 59 ve 63. Verdikleri sektörel dağılım **63** rakamına göre. Bu rakam doğru kabûl edilirse dağılım şöyle (firma sayılarını da parantez içinde vereyim): **Yazılım** firmaları **%79,4** (50); savunma sanayiinden firmalar **%7,9** (5); çevre **%6,3** (4); elektrik-elektronik-elektromekanik (3). Geriye de zâten bir firma kalıyor...

Evet, İstanbul ve Kocaeli sanayimizin kâlbini attığı bir coğrafya ve bu coğrafyadaki, yukarıda sözü edilen bölgelerin yansıttığı sektörel dağılım profili de böyle. Bu profil, kabaca söylenirse, Ankara'daki bölgelerle aynı karakterde (YTÜ'de ne sonuç alınacağını henüz bilmiyoruz). Yine de, genel bir sonuç çıkarmadan önce, gelecek hafta diğer illerimize de bir göz atalım.

CBT. 29 Ağustos 2008